

УДК 338.43:005.334(043.2)

Політико-економічний ризик у системі ризик-менеджменту

Сліпецький В.М.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності менеджмент (менеджмент організацій і адміністрування),
факультет менеджменту, бізнесу та публічного адміністрування,
Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького», м. Львів

Анотація: Політико-економічний ризик (ризик країни) є комплексним феноменом, що відображає сукупність загроз та невизначеностей, пов'язаних з інвестуванням і веденням економічної діяльності на території певної держави. Його рівень визначається станом політичної та економічної стабільності країни, а також її нормативно-правовою базою.

Ключові слова: політична ситуація, макроекономічні показники, регуляторна політика, політико-економічний ризик.

Згідно з міжнародною практикою та нормативно-правовою базою України, політико-економічний ризик формується під впливом низки ключових чинників. Насамперед, значну роль відіграє політична ситуація в країні, що визначається частотою змін влади, наявністю конфліктів, протестних рухів та потенційних військових загроз. Важливими є й макроекономічні показники, такі як рівень інфляції, дефіцит державного бюджету та валютна стабільність. Крім того, рівень державного боргу та залежність країни від зовнішніх фінансових запозичень безпосередньо впливають на економічну безпеку, а ефективність боргової політики визначає можливості щодо фінансової стабілізації [1]. Значний вплив також має рівень корупції та тіньової економіки, що відображає ступінь прозорості ухвалення рішень та захисту прав власності.

З огляду на зазначені фактори, державна політика фінансової безпеки має бути спрямована на розробку ефективних механізмів управління політико-економічними ризиками. Їх оцінка здійснюється за допомогою різних методичних підходів, серед яких методика BERI (Business Environment Risk Intelligence), що аналізує інвестиційний клімат, враховуючи рівень політичної стабільності, економічну ефективність та зовнішньоекономічну політику країни [2]. Аналогічним чином діє методика Швейцарської банківської корпорації, що передбачає комплексний аналіз фінансових ризиків, включаючи рівень заборгованості, валютну політику та ефективність економічних реформ. Додатковим критерієм оцінки політико-економічного ризику є рейтинги, що їх формують міжнародні рейтингові агентства, такі як Moody's, Standard & Poor's та Fitch. Важливу роль у мінімізації можливих

втратах відіграє страхування політичних ризиків, яке дозволяє знизити потенційні збитки від несприятливих політичних змін [2].

Політико-економічний ризик є одним із визначальних чинників інвестиційної привабливості країни та її конкурентоспроможності у світовій економіці. Ефективне управління такими ризиками потребує комплексного підходу, що включає їх аналітичну оцінку, розбудову фінансової інфраструктури, правовий захист інвестицій і застосування страхових механізмів. У цьому контексті важливу роль відіграють заходи державної політики фінансової безпеки, міжнародна співпраця та використання сучасних методів прогнозування.

Політико-економічний ризик, також відомий як ризик країни, є специфічним видом ризику, що виникає в процесі ведення господарської діяльності на території іноземних держав [3]. Його рівень визначається сукупністю соціально-економічних, законодавчих та політичних чинників, зокрема стабільністю правової системи, наявністю політичних конфліктів, ефективністю державного управління та рівнем міжнародної інтеграції країни. Для інвесторів цей ризик проявляється у можливих втратах активів через зміну економічної політики, соціальні потрясіння чи запровадження експортно-імпортних обмежень. З погляду підприємницької діяльності він охоплює ризик невиконання міжнародних контрактів, загрозу експропріації майна, валютні обмеження, а також потенційні збитки, спричинені корупційними чи адміністративними бар'єрами.

Фінансова незалежність держави є одним із ключових аспектів політико-економічного ризику, що визначається рівнем зовнішнього боргу, ефективністю бюджетної політики та стабільністю банківської системи. Додаткові ризики можуть виникати в умовах політичної нестабільності, особливо під час виборчих кампаній, коли зростає навантаження на фінансову систему країни [2].

Оцінка політико-економічного ризику базується на аналізі системи економічних індикаторів, що дозволяє прогнозувати майбутні зміни та визначати потенційні загрози. Як зазначає Є. Ведута, ключовим критерієм такого ризику є відповідність державної економічної політики стратегічним інтересам країни та рівень довіри до неї з боку міжнародних організацій. Ефективне управління цим ризиком передбачає застосування комплексного підходу, що охоплює заходи державного регулювання, вдосконалення правових механізмів захисту бізнесу та створення сприятливого інвестиційного клімату [1].

Зниження рівня політико-економічного ризику потребує не лише аналізу загальних макроекономічних показників, а й оцінки механізмів запобігання можливим негативним наслідкам. Важливим аспектом є впровадження ефективних стратегій управління ризиками, що сприятиме довгостроковій фінансовій стабільності та забезпеченню стійкого економічного розвитку. У цьому контексті необхідно створити інтегровану систему моніторингу та

оцінки ризиків, що дозволить оперативно реагувати на зміни політичного та економічного середовища.

Список використаних джерел:

1. Пікус Р. В. Управління фінансовими ризиками: Підручник. К.: Знання 2010. 560 с.
2. Клименко С. М., Дуброва О. С. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2005. 252 с.
3. Міжнародні фінанси: підручник /за ред. О. І. Рогача. К. : Либідь, 2003.

Annotation: Political and economic risk (country risk) is a complex phenomenon that reflects the set of threats and uncertainties associated with investing and conducting economic activity in the territory of a certain state. Its level is determined by the state of political and economic stability of the country, as well as its regulatory and legal framework.

Keywords: political situation, macroeconomic indicators, regulatory policy, political and economic risk.

Науковий керівник:

Франчук І.Б.

канд. екон. наук, доцент

кафедри менеджменту і бізнес-адміністрування

Львівський національний університет ветеринарної медицини

та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів